

FINANCIJSKA PISMENOST

Financijska pismenost je proces u kojem financijski potrošači/ulagači poboljšavaju svoje razumijevanje financijskih proizvoda i koncepata te putem informacija, uputa i/ili objektivnih savjeta razvijaju potrebne vještine i sigurnost kako bi postali svjesniji financijskih rizika i prilika, kako bi mogli donositi utemeljene odluke, kako bi znali gdje se obratiti za poboljšanje svoje financijske dobrobiti (OECD).

OECD – Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj

- Prema načelima Europske komisije financijsko obrazovanje treba biti dostupno i treba se kontinuirano promicati u svim životnim dobima.
- Programi financijskog obrazovanja trebaju biti usmjereni na specifične potrebe građana pojedine zemlje članice.
- Iako je u Hrvatskoj iniciran proces promicanja financijske pismenosti, financijsko obrazovanje još uvijek se provodi nesustavno, selektivno te pristrano.
- Hrvatski građani ostvarili su iznadprosječan rezultat ukupne financijske pismenosti u trećem međunarodno koordiniranom ciklusu istraživanja provedenom tijekom 2022. i 2023. godine po metodologiji OECD-a

BUDŽETIRANJE se smatra temeljem upravljanja prihodima, troškovima, dobiti i samim novčanim tokom. Sam pojam budžet veže se uz vrijednosni izraz planiranih aktivnosti za određeno buduće razdoblje te pomaže u koordinaciji potrošnje. Smatra se kako bi svatko od nas trebao imati razrađen plan potrošnje za narednu godinu ili mjesec (npr. putovanja). Tako se budžetiranjem kvantitativno izražen sadržaj plana prenosi u vrijednosno izražen sadržaj budžeta.

INFLACIJA je opće povećanje cijena dobara i usluga, a ne povećanje cijena pojedinih proizvoda. Zbog inflacije za jedan euro danas možete kupiti manje nego što ste za isti iznos mogli kupiti jučer. Drugim riječima, inflacija smanjuje vrijednost valute tijekom vremena.

DEFLACIJA kao ekonomski naziv označava pad opće razine cijena, odnosno smanjivanje količine novca u optjecaju u odnosu na robne fondove radi povišenja vrijednosti novca nakon čega kupovna moć raste, a smanjuje se potražnja za robom.

Iako kupovna moć u početku raste i u teoriji to zvuči dobro, dugoročne posljedice deflacije su veoma opasne. Nakon određenog perioda, tvrtke i poduzeća moraju otpuštati radnike jer je na tržištu ponuda prevelika, a potražnja mala.

Nakon deflacije, obično slijedi recesija.

RECESIJA predstavlja značajan, kompleksan i određen pad ekonomske aktivnosti u društvu, odnosno rast pada BDP-a.

Postoje dva osnovna pravila za utvrđivanje recesije:

- Pad BDP-a (Bruto društveni proizvod) u dvokvartalnom godišnjem izvješću
- Osnova godišnje nezaposlenosti

ZAKLJUČNO:

Hrvatska ima priliku provesti model sustavnog i učinkovitog financijskog obrazovanja po uzoru na druge članice EU, no pitanje je postoji li interes za provedbom takvog modela. Iako je financijska pismenost identificirana kao potreba suvremenog društva, vrijeme je da nositelji obrazovnih politika prepoznaju uvođenje financijskog obrazovanja kao imperativ.